

Asia: VN/2005/2020

Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Lain soveltamisalan laajentaminen (1 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Lain tavoite (2 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Valtionosuuden tavoite (3 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Lain perusteluissa mainitaan, että Taiteen edistämiskeskus antaisi ministeriölle lausunnon, jossa tarkasteltaisiin mm. sitä, miten hakijoiden toiminta vastaa säädettyjä tavoitteita. Koska 3§ valtionosuuden tavoitteet ovat linjassa Taiken myöntäminen esittävän taiteen harkinnanvaraisten toiminta-avustusten tavoitteiden kanssa, Sirkuksen tiedotuskeskus esittää että valtionosuuden piiriin hakevia toimijoita arvioitaisiin Taikessa vastaavin arviointiperustein kuin harkinnanvaraisen toiminta-avustuksen hakijoita. Näissä kriteereinä ovat hakijayhteisön toiminnan tavoitteellisuus ja laatu, toiminnan laajuus ja vaikuttavuus, taiteellisen sisällön laatu sekä talouden kestävyys ja realismus.

Perusteluista ei käy ilmi, tehdäänkö lausunnot Taikessa virkatyönä vai toimikuntatyönä. Joka tapauksessa Taikelle tulee varmistaa riittävät resurssit lausuntojen tekemiseen.

Valtionosuuden saamisen edellytykset (4 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

3 § valtionosuuden tavoitteissa puhutaan esittävän taiteen edistämisestä ”taiteellisista lähtökohdista”. Kuitenkaan 4 § valtionosuuden saamisen edellytyksissä ei mitenkään arvioida taiteellista toimintaa, vaan edellytykset liittyvät yleisesti toiminnan säännöllisyyteen, ammattimaisuuteen ja talouteen.

Muutosehdotuksena Sirkuksen tiedotuskeskus esittää, että hakijayhteisön monivuotista suunnitelmaa tarkasteltaisiin vastaavilla kriteereillä kuin Taikelta harkinnanvaraista toiminta-avustusta hakevien toimintaa. Jotta kahden järjestelmän välinen joustavuus ja niiden välillä liikkuminen toteutuisi suunnitellusti, tulisi toimintaa arvioida vastaavilla kriteereillä kummassakin järjestelmässä.

Tämä lisäisi myös kentän toimijoiden ja kahden erillisen rahoitusinstrumentin välistä tasa-arvoa: yhtenäiset kriteerit vähentäisivät varsinkin harkinnanvaraisia avustuksia hakevien toimijoiden kokemaa huomattavaa epäoikeudenmukaisuutta suhteessa valtionosuusjärjestelmän piirissä oleviin toimijoihin ja heidän tämänhetkisen toimintansa suppeampaan arviointiin.

Valtionosuuden myöntäminen toistaiseksi tai määräajaksi (5§)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Toistaiseksi voimassa olevat valtionosuudet tulisi muuttaa kuuden vuoden määräaikaisiksi. Jos saman järjestelmän piirissä olisi sekä 3-vuotisia määräaikaisia, että toistaiseksi voimassa olevia rahoituspäätöksiä, toisi se esittävän taiteen kentälle jälleen uuden, toimijoiden välistä epätasa-arvoa syventävän toiminnon.

Uudistuksen tavoitteena on ollut lisätä järjestelmän joustavuutta ja poistaa sitä jähmeyttä, mikä on ollut leimallista nykyjärjestelmälle. Työryhmä kuitenkin omassa esityksessään tuo esille, että uudistuksen tavoitteena ollut joustavuus ja vaihtuvuuden lisääminen tuskin toteutuu. Nykyisen VOS-järjestelmän ulkopuolisten toimijoiden näkökulmasta on suorastaan epäluottamusta herättävää, että työryhmän esityksen mukaan nykyisin valtionosuuden piirissä olevat esittävän taiteen yhteisöt hyväksyttäisiin todennäköisesti uuden järjestelmän piiriin heti ja toistaiseksi. Tämä asettaa toimijakentän jo lähtökohtaisesti keskenään epätasa-arvoiseen asemaan ja antaa ymmärtää, että nykyisten VOS-toimijoiden järjestelmään uudelleen hakeminen ja kelpoisuuden arviointi olisi

näennäistä ja että heillä olisi vanhaan järjestelmään sidottu, etuoikeutettu asema uudessa järjestelmässä.

Valtionosuuden perusteeksi vahvistettavan henkilötyövuosien määrän määräytymisen perusteet (6 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Peruste, jossa päätöksenteossa voitaisiin ottaa huomioon valtionosuuden tarpeellisuus 3 § tavoitteiden näkökulmasta, antaa mahdollisuuden tukea painotetusti sellaisia toimijoita, joiden toteutuneet HTV:t jäävät pieniksi, vaikka toiminta muuten olisi taiteellisesti, kulttuuripoliittisesti ja lain tavoitteiden näkökulmasta merkittävää. Olisi tärkeää, että myös Taike voisi lausunnossaan ja arviointikriteeriensä mukaisesti tuoda esille tällaisia perusteita. Kulttuuripoliittisesti merkittävän toiminnan peruste tulisi myös avata julkisesti: esimerkiksi jos jollain hakukierroksella päätetään painottaa hallitusohjelman mukaisia kulttuuripoliittisia tavoitteita.

Korotetun valtionosuusprosentin määräytymisen perusteet (6 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Ensimmäinen peruste, kiertue- ja vierailutoiminta, on periaatteessa hyvä, mutta Sirkuksen tiedotuskeskus esittää, että vastaanotettujen vierailuiden perusteella korotetun valtionosuusprosentin voisi saada ottaessaan vastaan vierailuja esittävän taiteen vapaan kentän toimijoilta. Korotettua prosenttia ei siis voisi saada VOS-toimijoiden keskinäisten vierailuiden perusteella.

Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri –nimisten teattereiden rahoitusasema (6§)

Valitse sopivin

En kannata

Muutosehdotus tai muu kommentti

Nykyisessä esittävän taiteen monipuolisessa kentässä ja tulevaisuutta varten rakennettavassa rahoitusjärjestelmässä tälle erityisasemalle ei ole pitäviä perusteita.

Määräajoin laadittava toimintayksikön rahoitusta koskeva suunnitelma (7 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Hakeminen valtionosuuden piiriin (8 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

OKM:n tulee yhdessä Taiken kanssa varmistaa, että kahden eri rahoitusjärjestelmät haku- ja arviointiprosessit sekä aikataulutukset ovat niin yhdenmukaisia, että toimijoille riittää yhden hakemuksen tekeminen.

Määräajoin tehtävä valtionosuuden edellytysten täyttymisen arviointi (8 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Uudessa järjestelmässä ei tulisi olla toimijoita, joiden asema on toistaiseksi voimassa oleva, vaan valtionosuuspäätösten tulisi olla 3- ja 6-vuotisia määräaikaisia päätöksiä. Tämä loisi uudistuneen, joustavan järjestelmän ja on yhdenvertaisuudenkin kannalta välttämätöntä.

Vapaan kentän toimijoita edustavien tahojen yhteisenä huolena on, että nykyiset VOS-toimijat siirretään suoraan toistaiseksi voimassa olevan valtionosuuden piiriin ilman että niiden toimintaa tai taiteellista laatua perusteellisesti arvioidaan. Tämän lisäksi Taiken toiminta-avustuksen piiristä voi muutamia toimijoita nousta 3-vuotisen määräaikaisen valtionosuuden piiriin, mutta ainoa muutos ja uudistuksella tavoiteltu joustavuus tapahtuu vain vapaan kentän toimijoiden ja 3-vuotisten VOS-toimijoiden välillä. Tällöin uudistus ei tuo kokonaisuudistusta nykytilanteeseen, vaan pelkästään uuden erilaisen avustusportaan järjestelmään.

Valtionosuusprosentit 37 ja 60 (rahoituslaki 22 §)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Nykytilanteessa ei ole perusteltua, että Svenska Teaternin ja Tampereen Työväen Teatterin rahoitusasema on muista toimijoista poikkeava lain nojalla.

Esittävien taiteiden yksikköhinnat (rahoituslaki 35 §)**Valitse sopivin**

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Vaulo-Grönqvist Lotta
Sirkuksen tiedotuskeskus ry - Toiminnanjohtaja Lotta Vaulo